

LIZTOR BELTZAREN HABIEEN SUNTSIKETA UROLA KOSTA

2025.KO KANPAINA

SARRERA:

2025ean, liztor beltzaren (ikus I. eranskina, Espeziearen biologia) habiak suntsitzeko kanpaina apirilean hasi, eta abendura arte iraun du.

Urtero bezela, uztailea erdira arte habi gehienak primarioak izan dira. Txikiak eta liztor kopuru baxuarekin; erregina eta bere lehenengo errunaldietatik jaiotako liztor langile batzuk. Hauetako habi gehienak kentzeko errazak dira, eta biozidarik gabe, potearekin kendu ditugu, beti ere eskuz kentzeko aukera baldin bazegoen.

Uztailea erditik aurrerako abisuak berriz, gehienbat sekundarioak izan dira. Handiak, eta liztor kopuru altuarekin. Hauetako batzuk ere eskuz kendu dira biozidaren erabilera ekiditzeko, baina gehienak biozidarekin tratatu behar izan dira, hainbat arrazoi desberdin direla eta: eskuz iristeko ezinezkoa delako, liztorrak zirrikituren batetik sartu eta habia ikusten ez delako, sasi artean dagoelako.

Kasu guztietan ahalik eta biozida gutxien erabili dugu, habia desaktibatzen nahikoa izanik.

METODOLOGIA:

Kanpainak iraun duen bitartean, Gipuzkoako foru aldundiak prestatutako Sarbide aplikazioan zabalik egon diren abisu guztiei erantzuna eman diegu.

Kanpainan zehar Urkome landa garapen elkarteari transferitutako abisu guztietaraino hurbildu gara (473 abisu), eta abisuen % 93ean habia suntsitu dugu (440 abisu).

Abisuen beste %7an (33 abisu) ez dugu habirik suntsitu, ondorengo arrazoiengatik: Pertigarekin edo Paintballeko markadorekin iristeko altuegi dagoelako; espeziea liztor beltza ez delako; liztor mugimendua ikusi bai, baina habirik topatu ez dugulako. Egoera horietan guztietan, zegokion udaletxea jakinaren gainean jarri dugu, suhiltzaile, basozain, edo zegokionari abisua pasa ziezaion.

Habiak suntsitzeko biozida ezinbestekoa izan denean, Diptron biozida erabili dugu, %1-era, habian zuzenean txertatuz. Pertika luzea erabiltzen dugu horretarako, habia 3 metrotik gorago baldin badago, eta eskuko ihinztagailua habia 3 metrotik beherago egon ezker, edota leiho edo balkoi batetik iristeko distantzian badago.

Bestalde, 2025.eko kanpainan Paintball-eko markadorekin 110 habi desaktibatu dira. Teknika honekin pertigarekin baino biozida gutxiago erabiltzen delarik, teknika oso eraginkorra dela baieztatu dugu aurten, eta horregatik jasotako abisuen %25a tratatu dira modu honetan. Gainera, pertikarekin tratatu ezin diren zenbait habi mota ere, teknika honekin suntsitu ahal izan ditugu. Alegia, poste elektrikoetan, garabietan, edota ibai gainean topatutako zenbait habi.

Habi sekundario gehienak aurkitzen diren tokian bertan utzi ditugu, inaktibatutak; primarioak, aldiz, -eta udalek eskatutako sekundarioak, baita ere- kendu ditugu, eta egokia den tokian erre.

Habia desaktibatzeko nahikoa izanik, ahalik eta biozida gutxien erabiltzen saiatu gara. Zentzu honetan, habiak tratatzeko teknikak egokitzen ari gara urtetik urtera, eraginkorrak izanik, ingurugiroa ahalik eta gutxien kaltetuz.

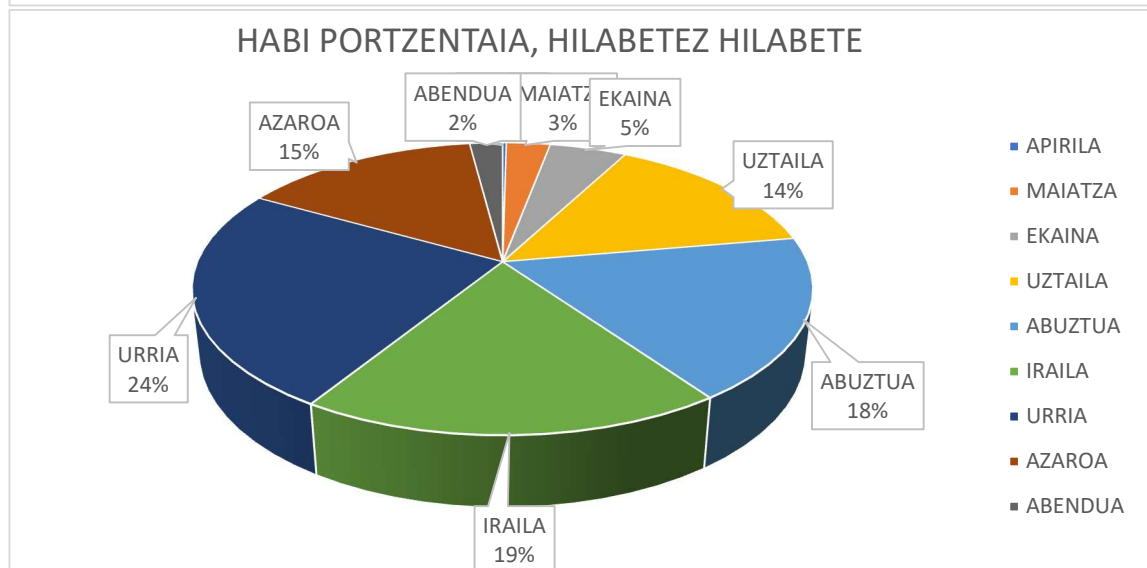
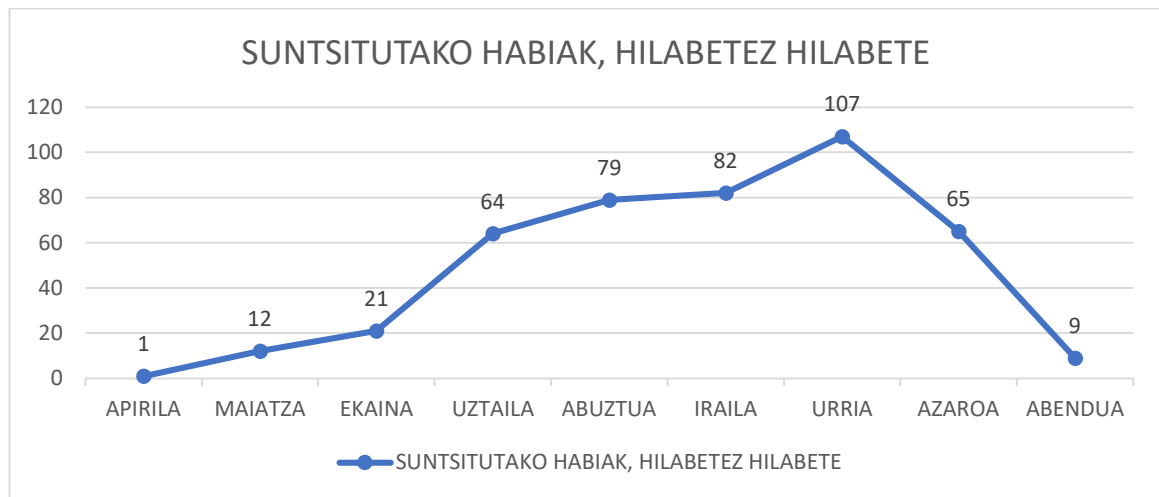
Biozidari dagozkion babes neurriak behar bezala hartu ditugu, une oro.

Biozidari buruzko informatio zehatza II. eranskinean dago (Diptron con etofenprox, Laboratorios Quimunsa).

Hurrengo bi grafikoetan ikus dezakegunez, aurtengo kanpaina osoan suntsitu ditugun habien laurdena urrian suntsitu ditugu (107 habi, 440etatik: %24).

Bestalde, uztailatik azarora bitartean, suntsitutako habi guztien % 90 suntsitu ditugu; hau da, bost hilabete horietan 397 habi deuseztatu ditugu, 440 etatik.

ONDORIOAK:

- Aurten Urola Kostan jasotako datuak kontutan hartuta, ikus dezakegu 2024ko kanpainarekin alderatuta habi kopurua %82ko igoera bat izan duela.

- 2022an 245 habi
- 2023an 264 habi
- 2024an 241 habi
- 2025an 440 habi

Igoera honen arrazoiak azaldu nahian, Gipuzkoako Foru Aldundiko arduradunarekin kontaktuan jarri, eta Gipuzkoa osoan igoera orokor bat eman dela adierazi digu, seguruenik aurreko negu epelak, eta urtean zehar emandako baldintza klimatiko onak eraginda.

- Urola kostako 11 udalek Urkome landa garapen elkarteari transferitutako abisu guztiei erantzuna eman zaio, abisuen %93an liztor habiak deuseztatuak izan direlarik.
- Liztorlanak, Urkome eta Udalen arteko elkarlana, beharrezkoa izan denean, oso zuzena eta argia izan da. Udaltzain, suhiltzaile, basozain edota brigadistengandik zenbait abisutan jasotako laguntza, azkarra, eraginkorra, eta benetan eskertzekoa da.
- 2025eko kanpainan zehar Painball-eko teknika erabili dugu 110 kasutan (%25ean), eta habien desaktibazioarako teknika erabat eraginkorra dela frogatu dugu.

Honenbestez, 2025.ko kanpainari amaiera eman diogu.

Ekainaren 25eko 830/2010 errege dekretuak aginduz, enpresako arduradun teknikoa den

Oier Alberdi Quiñones-ek sinatuta

2026ko urtarrilak 21ean

Ingurumenak kezkatzen gaitu eta berau ez kaltetzeko ahaleginak egiten ditugu. Produktu kimikoa soilik beharrezkoa den kasuetan aplikatzen dugu; eta egiten dugunean, ahalik eta kalte gutxien sortzen saiatzen gara, hondakinak behar bezela kudeatuz, lixibiazioa sahistuz, eta produktua neurrian erabiliz.

Horixe da gure konpromisoa

I ERANSKINA. Espeziearen biología.

Vespa velutina Lepeletier, 1836.

Liztor beltza edo liztor asiarra du izen arrunta. Himenopteroen ordenako intsektua da, jatorria Asian duena, eta Gipuzkoan 2010.ean ikusi zen lehen aldiz. Fauna exotiko inbaditzailetzat du Eusko Jaurlaritzak eta 2013an lehen urratsak eman zituen bere kontrolerako, habiak suntsitzeko plana martxan jartzearekin,

Udaberrian erreginak lehen habia eraikitzen du, txikia, eta lehen arrautzak erruten ditu bertan.

Hortik jaiotakoekin hasten da kolonia, eta, hazi ahala, bigarren habia sortzen du, handia; bertan arrautzak errun eta errun aritzen da, eta kolonia finkatzen du.

Gehienetan zuhaitzetan eraikitzen ditu habiak (% 50), baina gerta daiteke teilatu azpitan, persianakaxatan, edota ongi aireztatutako txokoetan eraikitzea, gizakiaren alboan.

Nektarez, fruta helduz zein erleetatik edota beste intsektuetatik lortzen dituzten proteinetaz elikatzen dira. Erleuntzen hazkuntza moteltzen dute, eta, ondorioz, ezti ekoizpena; aitzitik, gizakiarekiko ez da oso erasokorra, zirikatu ezean. Zirikatuz gero, edo habi inguruan zarata handia sortuz gero, taldean erasotu dezakete, eta horrek arriskutsu egiten ditu, Kontuan izan, liztor bakar batek behin eta berriz sar dezake eztena, erleek ez bezala.

Itxurari dagokionez, iluna da, abdomeneko laugarren segmentua izan ezik, horia baita. Eta hankak ilunak izanik, argiak ditu amaieran. Horiek nahikoak dira Europako liztortzarra den *Vespa Crabrot* bereizteko. Gainera, habien forma ere desberdina dute bi espezieek.

II ERANSKINA. Diptron con etofenprox, Laboratorios Quimunsa.

DESCRIPCIÓN:

INSECTICIDA, ACARICIDA y LARVICIDA basado en la materia activa ETOFENPROX, molécula de última generación que presenta una mínima toxicidad. Especialmente Indicado para tratamientos que requieren una buena protección contra las plagas. Gran eficacia y persistencia contra insectos voladores y rastreros, Incluso contra los insectos resistentes a otros insecticidas tradicionales. Actúa por contacto e ingestión y elimina los ácaros, los Insectos adultos y los insectos en estado larvario.

PROPIEDADES FISICO QUIMICAS:

Estado físico: Líquido

Color: Incoloro-ambarino

Olor: Característico

Densidad: 0.05 gr/cm³ 20 °C

Punto Ebullición: > 140 °C

Punto Inflamación: < 50 °C

Presión Vapor: < 9.5 mm de Hg

Solubilidad-Agua; Emulsiona en agua

Solubilidad-Otros: Miscible con muchos disolventes orgánicos

PRESENTACIÓN:

Botella 0,5L

COMPOSICIÓN:

BUTOXIDO DE PIPERONILO 20%

ETOFENPROX 10%

EXCIPIENTES DISOLVENTES C.S.P. 100%

REGISTROS

D.G.S.P.: 20-30-05749

D.G.S.P.: 10-30-05749 HA

MODO DE EMPLEO:

Antes de usar el producto léase detenidamente la etiqueta, A fin de evitar riesgos para las personas y el medio ambiente siga las instrucciones de uso, ventílese adecuadamente antes de entrar en el recinto, NO mezclar con otros productos químicos, Evitar el contacto con las superficies tratadas, NO utilizar en presencia de personas y animales domésticos. No aplicar en zona de juegos de niños, guarderías y colegios infantiles. No aplicar sobre alimentos ni utensilios de cocina, ni sobre superficies donde se manipulen, preparen, consuman o sirvan alimentos.

Aplicación mediante pulverización o nebulización del producto diluido en agua. En la industria alimentaria el producto se aplicará mediante pulverización del producto en agua dirigida a zócalos y suelos. No podrá aplicarse de forma aérea ni mediante equipos de nebulización. La aplicación en la industria alimentaria habrá de llevarse a cabo en ausencia de alimentos respetando el plazo mínimo de seguridad, se tomarán todas las medidas necesarias para que los alimentos, maquinarias o utensilios que sean manipulados en los locales o instalaciones tratadas previamente con el mencionado producto, no contengan residuos de ninguno de sus ingredientes activos. Para desinsectar pulverizar el producto diluido en agua sobre el tejido, dejar que el producto actúe y a continuación aspirar o lavar tejidos tratados, NO aplicar sobre prendas o tejidos que vayan a estar en contacto la piel. Dosificación: Dilución al 1% en agua, Aplicar 1L de caldo para una superficie de aproximadamente 5-10m²